

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Gospodinjstva ulica 6, SI-1000 Ljubljana

Telefon: 01 513 66 00

E-pošta: kgzs@kgzs.si

www.kgzs.si

25
LET

DOBROTE
slovenskih kmetij

www.dobroteslovenskihkmetij.si

Datum: 30. 9. 2025

Številka: 092-7/2025-20

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Dunajska cesta 22

1000 Ljubljana

Zadeva: Posredovanje predlogov vezanih na spremembe skupnega temeljnega rejskega programa

Spoštovani,

na podlagi sprejetega sklepa Seje sveta za živinorejo vam pošiljamo predloge sprememb STRP s področja nalog, ki jih izvaja KGZS.

Program dela za izvedbo skupnega temeljnega rejskega programa na področju govedoreje, za leto 2025, ima v opisu nalog zajeto nalogo Preizkušnja potomcev, kjer v progno testni postaji, ki deluje v okviru ŽIPO, opravljamo testiranje klavnih lastnosti, na potomcih plemenjakov. Po vsakem biku lisaste pasme, ki je vhlavljen v osemenjevalni center, vhlavimo 8-12 potomcev v progno testno postajo. V letu 2022 smo uvedli spremembo pri vhlavljanju živali. Praviloma vhlavljamo živali s telesno maso 150 kg in več. Živali v testu so krmljene z obrokom, ki omogoča živalim priraste v skladu z rejskim ciljem. V času testa živali tehtamo v skladu z navodili iz rejskega programa. Ko živali dosežejo primerno stopnjo dopitanosti jih oddamo v zakol. Na šestih naključno izbranih potomcih po posameznem plemenjaku opravimo razsek desne polovice trupov. Tako določimo delež posameznih tkiv v telesu. Na osnovi podatkov o pripustu, kakovosti klavnih polovic in njihove sestave na BF izračunajo plemenske vrednosti, za klavne lastnosti pri posameznem plemenjaku. KGZ opravljajo naloge odbire, odkupa in prevoza telet v progno testno postajo. Bikce, ki jih vhlavljamo v PGT odbiramo pretežno v rejah, ki so v kontroli proizvodnosti. Pred vhlavitvijo vsem preverimo poreklo. Na KGZS in KGZ opažamo, da imamo vsako leto večje težave z zagotavljanjem primernih telet, ki izpolnjujejo zgoraj naštet pogoje. Tako imamo težave z zagotavljanjem živali oz jih ne zagotovimo dovolj, kar pomeni, da naloge ne izpolnimo v skladu s programom dela in ne počrpamo finančnih sredstev na nalogi. KGZS zato predlaga, da izvajalci strokovnih nalog pripravijo program zaključitve omenjene naloge z 57. progno testno skupino, oziroma se v program dela, za leto 2026, zapiše, da s testom končajo skupine bikcev, kjer še nismo po posameznem biku vhlavili zadostno število potomcev.

Predlog KGZS je, da za potrebe izračuna PV uporabljamo podatke iz meritev, ki se opravljajo na liniji klanj, ki jih izvaja Biro Veritas., na podlagi katerih se opravlja analiza klavnih lastnosti, ki jo izvaja KIS.

Ti podatki obsegajo datum zakola, toplo maso trupa, ter oceno za konformacijo in zamaščenost po EUROP sistemu. Podatke z linije klanja vključimo v CPZ Govedo, in jih povežemo s poreklom (starši, lokacija reje, datum rojstva) kar omogoča uporabo teh podatkov za rejce in nadaljnje analize. Na letni ravni tako sistematično analiziramo rezultate prireje (priraste in klavno kakovost) glede na pasmo in gospodarsko križanje, glede na kategorijo oziroma spol, klavnico, intenzivnost reje ipd.

KGZS glede na to, da se vhlavlja v ŽIPO vse manj bikcev predlaga proporcionalno znižanje sredstev na omenjeni nalogi in prerazporeditev sredstev na nalogo preverjanje porekla, kjer pri teletih v rejah, ki so v kontroli proizvodnosti, preverimo in potrdimo poreklo ter jih vpišemo v CPZ GOVEDO. Ob označitvi teleta kontrolor preveri njegovo poreklo, tako, da na osnovi potrdil o pripustu ali osemenitvi matere in fenotipskih lastnosti živali preveri pasmo matere in teleta, na podlagi potrdil o pripustu ali osemenitvi preveri datum obrejitve matere. Na osnovi datuma obrejitve in datuma telitve matere preveri ali je bila telitev pravočasna glede na čas obrejitve in ali so podatki o očetu pravilni. Potrditev porekla je pomembna naloga, ker se posamezni podatki o živali kasneje združujejo po istih očetih in materah in uporabljajo pri napovedovanju plemenskih vrednosti, preverjanju sorodstva in izdaji zootehniških dokumentov.

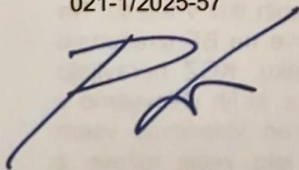
Na KGZS opazamo, da se odkar imajo rejci možnost vnosa podatkov o svojih živalih delež napačnih porekel povečuje. Z namenom zagotavljanja večje zanesljivosti porekla se v čredah vključenih v kontrolo porekla in prireje opravlja naključno preverjanje porekel. Živalim vključenim v laboratorijsko preverjanje porekla in genomske analize je potrebno odvzeti genski material (dlaka ali del tkiva iz ušesnega hrustanca), ki ga odvzame predstavnik območnega zavoda. Naloga odvzema vzorca vključuje tudi pripravo, pot in fiksacijo živali za varen odvzem genskega materiala.

Na KGZS predlagamo, da se zaradi zgoraj omenjenih razlogov del sredstev iz naloge Preizkušnja potomcev prenese na nalogo Naključno preverjanje porekla.

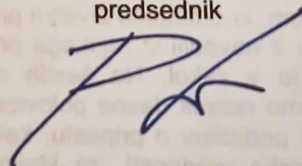
Lepo vas pozdravljamo.

Martin Mavsar
direktor

Po pooblastilu št.:
021-1/2025-57

Dr. Jože Podgoršek
predsednik

Poslano:

- naslovniku po e-pošti: gp.mkqp@gov.si